

Festiwal Powiślenia 2010

Realizator: Fundacja Działań Kulturalnych i Społecznych

Kategoria V. Projekty interdyscyplinarne

Powiślańscy aktywiści po raz drugi zrzeczyli się, żeby pokazać kulturotwórczą rolę jednej z najbardziej klimatycznych dzielnic Warszawy. Festiwal POWIŚLENIA – oddolna, sąsiedzka inicjatywa o zdecydowanie ponadlokalnym charakterze – rośnie w siłę. Widać to szczególnie po ostatniej, drugiej już edycji Festiwalu, która odbyła się 25 października 2010 roku.

Kulturalno-rozrywkowa mapa Powiśla dynamicznie się zmienia. Pojawia się na niej coraz więcej nowych, kultowych już adresów, pod którymi buzuje świeża energia artystyczna i społecznikowska. Co ważne, z pola widzenia nie znikają przy tym miejsca o świetnej, wieloletniej tradycji. Pozornie oderwane od siebie, razem tworzą jedną tkanę, współkształtując unikalny charakter dzielnicy. Interdyscyplinarna, otwarta formuła Festiwalu ma na celu zwrócić na to uwagę.

Ludzie – aktywiści, społecznicy, twórcy. Tacy, którzy działają na Powiślu od wielu lat, i tacy, którzy zadomowili się tu niedawno. Liderzy z wielkich instytucji o ogromnej tradycji, właściciele nowych, a już kultowych klubów, przedstawiciele centrów nauki i kultury, artyści z lokalnych galerii i teatrów. To od nich wszystko się zaczęło. Spotkaliśmy się wiosną 2009 roku z okazji Europejskiego Dnia Sąsiada. Podczas dyskusji w Teatrze Ateneum doszliśmy do wniosku, że Powiśle potrzebuje inicjatywy, która ukazałaby jego kulturotwórczą siłę, a jednocześnie dałaby stolicy formułę, dzięki której możliwe byłoby przywrócenie Warszawie Wisły. Formułę w sposób szczególny uwzględniającą aktywizację i integrację mieszkańców.

Nasz entuzjazm, ogromna ilość planów i determinacja we wprowadzeniu ich w życie spowodowały, że spotykaliśmy się wielokrotnie – w coraz liczniejszym gronie.

Efekt wspólnych burzy mózgów stał się pomysł na organizację Festiwalu POWIŚLENIA. Jego idea pozwoliła nam jedną klamrą spiąć różne perspektywy uczestnictwa w kulturze oraz wielopoziomowy program imprez rekreacyjnych. Co więcej, okazała się na tyle nośna i motywująca, aby przez cały rok, nie tylko przy okazji festiwalu, równolegle projektować i urzeczywistniać inne działania promocyjne i kulturotwórcze na rzecz Powiśla i Warszawy.

Festiwal POWIŚLENIA to oddolna inicjatywa zrzeszająca we wspólnej pracy ponad kilkadziesiąt podmiotów: organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i prywatnych. Każda z nich wnosi do programu festiwalu własny potencjał, pomysły i zaplecze organizacyjne. Działamy na pograniczu różnych dziedzin sztuki, dlatego program festiwalu ma charakter interdyscyplinarny – organizujemy koncerty, pokazy filmowe, spektakle teatralne, wystawy, warsztaty artystyczne, akcje społeczne i imprezy rekreacyjne.

Siłą naszej festiwalowej formuły jest przede wszystkim różnorodność przejawiająca się w dialogu edukacyjno-kulturalnym realizowanym na wielu płaszczyznach. Dbamy o to, aby nasza oferta programowa zachęcała do udziału w festiwalu jak największą liczbę odbiorców, gdyż jednym z naszych celów jest międzykulturowa i międzypokoleniowa integracja członków różnych środowisk. POWIŚLENIA to festiwal, w ramach którego można uczestniczyć w kilkudziesięciu wydarzeniach artystycznych i rekreacyjnych. Odbywa się w ciągu jednego dnia, a jego propozycje programowe obejmują swoim zasięgiem całe Powiśle. Jednodniowa kumulacja różnorodnych imprez sprawia, że festiwal, przyjmując charakter lokalnego święta o zdecydowanie ponadlokalnym charakterze, tworzy nową jakość świadomego uczestnictwa w kulturze.

POWIŚLENIA wpisują się także w ideę budowania społeczeństwa obywatelskiego. postawy świadomego przynależenia do określonego miejsca i odpowiedzialności za nie.

Istotnym motywem działań związanych z Festiwałem jest również to, że możemy wspierać Warszawę na drodze do uzyskania tytułu ESK poprzez realizację zadań docenionych przez komisję w wyniku pierwszej selekcji tj. przez koncentrację działań programowych na budowie tożsamości miasta, realizację projektów aktywizujących mieszkańców oraz przez uwzględnienie w programie wielokulturowego charakteru miasta oraz aspektu międzypokoleniowego. POWIŚLENIA spełniają wszystkie te warunki, co więcej w perspektywie dalszego rozwoju i kolejnych edycji Festiwalu, przyświeca nam jeszcze jeden wspólny cel - integracja obu części miasta, które geograficznie dzieli Wisła.

POWIŚLENIA, jako festiwal o charakterze interdyscyplinarnym, z solidnym zapleczem społecznym i ideowym, wspiera Warszawę na drodze do uzyskania tytułu Europejskiej Stolicy Kultury poprzez:

- Kreowanie nowej i odkrywanie zapomnianej tożsamości miasta
- Realizowanie projektów aktywizujących mieszkańców
- Inicjowanie akcji pokazujących wielokulturowość Warszawy
- Działanie na rzecz międzypokoleniowej integracji

POWIŚLENIA to w Warszawie jedyna zakrojona na taką skalę interdyscyplinarna inicjatywa, działająca na rzecz integracji i aktywizacji mieszkańców – inicjatywa w pełni oddolna i sąsiedzka, powstała z naturalnej potrzeby mieszkańców. Inicjatywa lokalna o zdecydowanie ponadlokalnej skali oddziaływania. Istotne jest też to, że POWIŚLENIA zrealizowane zostały bez zewnętrznego wsparcia finansowego.

POWIŚLENIA pokazują potencjał kulturotwórczy Powiśla i zapraszają wszystkich do dialogu na temat rewitalizacji tej części miasta. Działają także na rzecz przywrócenia miastu i jej mieszkańcom rzeki, o której zwykliśmy myśleć, że musi dzielić, a nie łączyć.

Siłę oddziaływania POWIŚLEN najbardziej obrazowo ukazuje fakt, że w wyniku pracy nad festiwałem zawiązało się Partnerstwo dla Powiśla – inicjatywa łącząca kilkadziesiąt podmiotów przez cały rok pracujących na rzecz społecznej i kulturalnej edukacji mieszkańców stolicy. Tym samym POWIŚLENIA w rzeczywisty sposób przyczyniły się do wzmocnienia więzi sąsiedzkich i nawiązania współpracy między podmiotami o bardzo różnym charakterze – festiwal połączył instytucje miejskie, stowarzyszenia, fundacje i podmioty prywatne w działaniu na rzecz rozwoju śródmiejskiej społeczności.

Bardzo ważne jest dla nas utrzymanie cyklicznego charakteru „POWIŚLEŃ”. Chcemy, aby mieszkańcy Warszawy mieli świadomość aktywnego rozwoju Powiśla. Chcemy przyczynić się do budowania obrazu dzielnicy otwartej na ciekawe inicjatywy, rozwijającej się, międzykulturowej, a jednocześnie bardzo lokalnej, pełnej interesujących mieszkańców i przytulnych zakamarków, ciekawych sklepów czy pracowni rzemieślniczych.

POWIŚLENIA to festiwal, w ramach którego można było w 2010 roku uczestniczyć w kilkudziesięciu wydarzeniach artystycznych i rekreacyjnych. Odbył się w ciągu jednego dnia (25 września 2010), a jego propozycje programowe objęły swoim zasięgiem całe Powiśle. Jednodniowa kumulacja różnorodnych imprez sprawiła, że festiwal, przyjmując charakter lokalnego święta o zdecydowanie ponadlokalnym charakterze, tworzy nową jakość świadomego uczestnictwa w kulturze.

2 edycja festiwalu współtworzona była przez między innymi przez takie podmioty jak: Centrum Nauki Kopernik / barka transFORM / Centrum Informacji im. Jana Nowaka Jeziorańskiego / Młodzieżowy Dom Kultury im. W. Broniewskiego / Stowarzyszenie Salutaris / Powiślańska Fundacja Społeczna / Kawiarnia KAFKA / Kawiarnia SzczotkiPędzle / Kawiarnia-księgarnia Tarabuk / Towarzystwo Przyjaciół Warszawy / Klub Solec 44 / Związek Nauczycielstwa Polskiego / Centrum walki – Warszawa / Klubokawiarnia OSIR / Warszawskie Towarzystwo Cyklistów / Warszawskie Towarzystwo Wioślarskie / Teatr Ateneum / LakiLoki – pracownia (nie tylko) fryzjerska / Hotel Logos / Atelier Słoma&Trymbulak / EKO-Jadłodajnia / Ośrodek Kultury Czecheńskiej SINTAR.

Przewodnikiem po festiwalowym programie POWIŚLEŃ 2010 była mapa Powiśla. Pokazała ona m.in. jak Powiśle się zmienia, bo jest to przecież jedna z najbardziej dynamicznie rozwijających się części stolicy. Festiwalowa mapa Powiśla uwzględniła w tym kontekście kilka krzyżujących się perspektyw. Pokazała Powiśle historyczne, gdyż zaznaczone były na niej wszystkie obiekty będące świadkami jego przemian na przestrzeni lat. Pokazała Powiśle od strony artystycznej i edukacyjnej, gdyż zaznaczone były na niej miejsca o dużym znaczeniu kulturowym. Pokazała je też od strony imprezowo-rekreacyjnej, gdyż zaznaczone były na niej kultowe lokale, które przyciągają tłumy warszawiaków spragnionych dobrej rozrywki.

W tak wielokierunkową sieć powiślańskich atrakcji wpisywany został program festiwalu, dzięki czemu mapa stała się przewodnikiem-informatorem o wielu obliczach. Każdy z uczestników POWIŚLEŃ otrzymał dzięki niej narzędzie pozwalające samodzielnie wytyczyć swoją własną drogę po festiwalowych wydarzeniach oraz po tej części Warszawy.

Dzięki bardzo zróżnicowanej ofercie w naszym wydarzeniu wzięli udział zarówno młodszy jak i starsi mieszkańcy Warszawy. 25 września 2010 roku, już od wczesnych godzin porannych, na Powiślu słychać było gwar, m.in. za sprawą możliwości zwiedzania Centrum Nauki Kopernik, które przyłączyło się do POWIŚLEŃ i zaprosiło do pierwszych odwiedzin w swoich progach, jeszcze przed oficjalnym otwarciem, które nastąpiło w listopadzie. W 2010 roku odbyło się w ramach POWIŚLEŃ ponad 35 różnych wydarzeń, które zorganizowane zostały zarówno przez duże instytucje, ale także organizacje pozarządowe.

Druga edycja Festiwalu zyskała przychylność i wsparcie Pełnomocnik Prezydenta ds. zdobycia przez Warszawę tytułu Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku oraz Burmistrza Dzielnicy Śródmieście, którzy jako partnerzy wsparli wydanie mapy oraz poparli nasze działania na rzecz lokalnej społeczności. Trzeba bowiem podkreślić, że obok tak znaczących instytucji jak wymienione wyżej Centrum Nauki Kopernik udział w Festiwalu wzięły m.in. małe zakłady usługowe, które często z własnej inicjatywy zorganizowały tego dnia imprezy sąsiedzkie. Jedno z takich spotkań, które okazało się przebojem ostatniej edycji Festiwalu odbyło się u Fryzjera Wojtka przy ul. Jaracza 8. Przy jednym stole zasiedli tu mieszkańcy ulicy Jaracza, osoby ciekawe, znane na Powiślu oraz przechodnie i turyści.

Powisłe to dzielnica, w której spotykają się różne kultury. Podczas Festiwalu zorganizowany został piknik kultury czeczeńskiej w Ośrodku Kultury Sintar, podczas którego można było uczestniczyć w degustacji kuchni czeczeńskiej i warsztatach tańca wajnachskiego. Prócz licznych pikników organizowanych przez różne m.in. Kawiarnię Kafka, Eko- Jadłodajnię, Ośrodek Kultury Czecheńskiej Sintar, odbyły się też imprezy publiczne, takie jak zawody sportowe, wystawy, koncerty pod gołym niebem i konkursy.

Starszych mieszkańców Powiśla zaprosiliśmy na warsztaty kulinarne oraz do uczestniczenia w konkursie na najlepszy wypiek. W zachęcanie osób wyizolowanych i starszych do udziału w konkursie aktywnie zaangażowali się Towarzystwo Przyjaciół Warszawy - Oddział Powisłe, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz parafia św. Teresy. Dzięki konkursowi i zachęceniu osób starszych do uczestniczenia w nim, chcieliśmy złamać pewne bariery, np. przekonanie osób starszych, że miejsca takie jak Klub Solec są dla nich niedostępne. Konkurs na najlepszy wypiek POWIŚLEŃ miał za zadanie sprawić, aby w szczególności osoby starsze i samotne, których na Powiślu mieszka bardzo wiele, poczuły się ważne i potrzebne. Pragniemy osoby te zaangażować w działanie, a przede wszystkim dać im pretekst do wyjścia z domu.

Dodatkową atrakcją konkursu było jury złożone ze znanych kucharzy, osób medialnych, które prywatnie lub zawodowo związane są z Powiślem (Jola Słoma, Mirek Trymbulak, Grzegorz Łapanowski i Aleksander Baron).

Charakter innych działań podejmowanych w ramach festiwalu POWIŚLENIA 2010 oraz ich krótki opis najlepiej obrazuje szczegółowy program imprezy, który znajduje się poniżej.

Strona internetowa projektu: www.powislenia.blogspot.com